

School

voor

Geloofsverdieping

Avond 8:

Het getuigenis van het Nieuwe Testament

School voor Geloofsverdieping 2023-2024

1. Samen starten
2. *De vraag naar God*

GOD VAN HET VERBOND

3. De Bijbel als Woord van God
4. Uittocht en Verbond
5. De roep van de profeten
6. Schepping
7. Onmacht en lijden

JEZUS MESSIAS

8. Het getuigenis van het Nieuwe Testament
9. Wat heeft Hij gezegd?

10. Wat heeft Hij gedaan?
11. Hij is verrezen
12. Hij heeft ons verlost
13. Hij is Gods veelgeliefde Zoon

GEEST DIE LEVEN GEEFT

14. De Geest die in ons woont
15. Bidden in de kracht van de Geest
16. Leven in de kracht van de Geest
17. Leven van het komend Rijk

18. *De vraag van God: Kerk*
19. Evaluatie en slot

Naar een nieuw Verbond

- ✓ Het Oude Testament is zwanger van het Nieuwe
- ✓ Het Nieuwe Verbond is vervulling van het Oude Verbond
- ✓ Christus is de voltooiing van de Schriften.
- ✓ Totaal nieuw: God is mens geworden!

Apostelen en evangelisten
relikschrijn H. Kruis (ca 950)

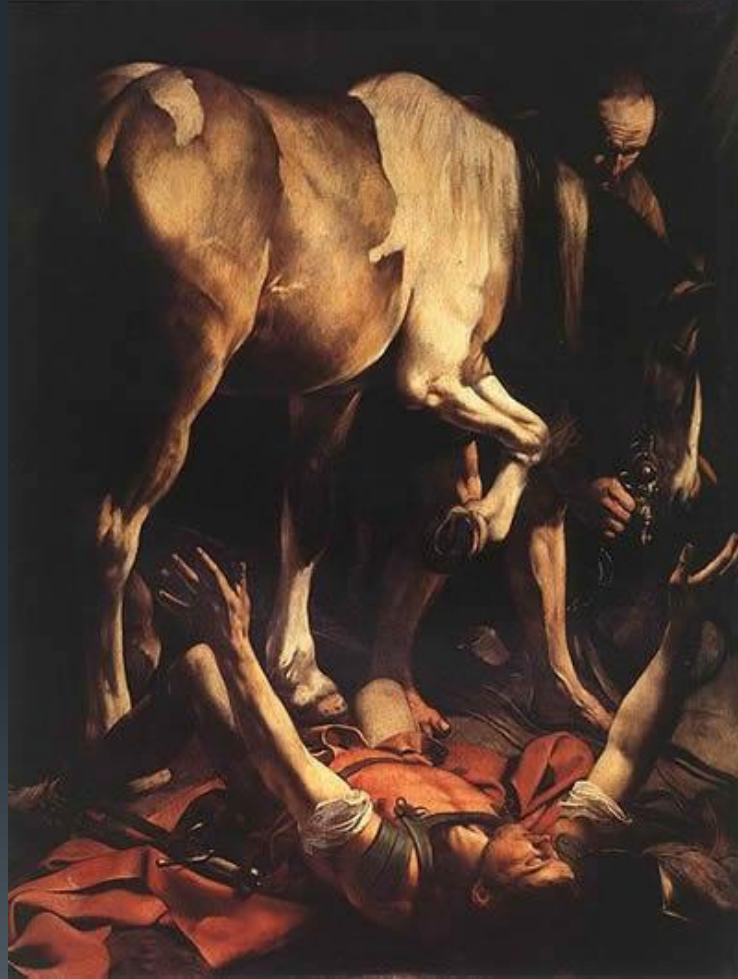
De NT bibliotheek in 27 delen

Romeinen	Matteüs	Jakobus
1 Korintiërs	Marcus	1 Petrus
2 Korintiërs	Lucas	2 Petrus
Galaten	Johannes	1 Johannes
Efeziërs		2 Johannes
Filippenzen		3 Johannes
Kolossenzen		Judas
1 Tessalonicenzen		
2 Tessalonicenzen		
1 Timoteüs		
2 Timoteüs		
Titus		
Filemon		
Hebreeën	Handelingen	Apokalyps

De Paulusbrieven 13 brieven

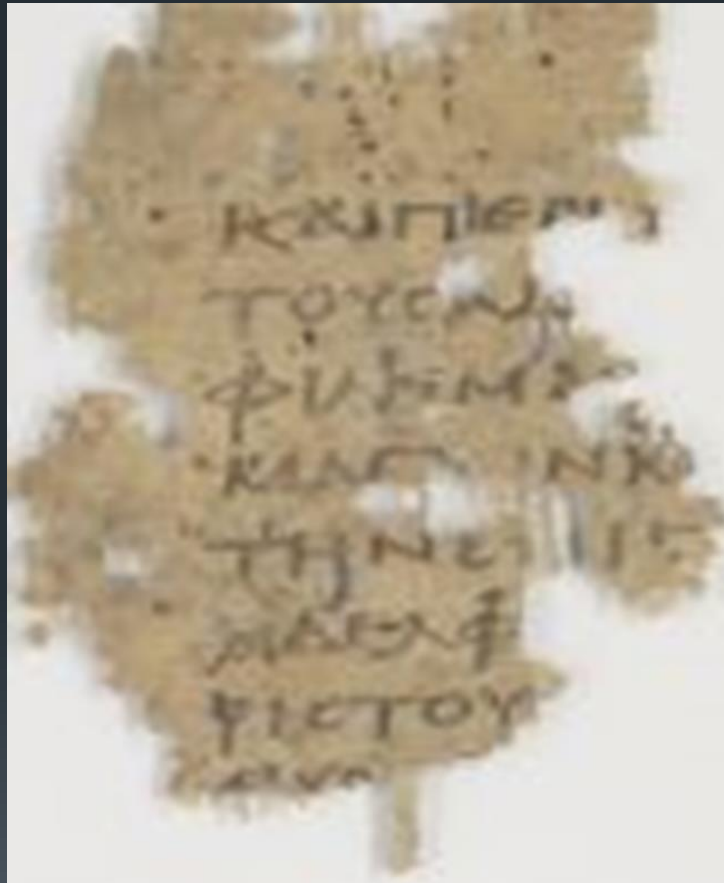
Romeinen	Matteüs	Jakobus
1 Korintiërs	Marcus	1 Petrus
2 Korintiërs	Lucas	2 Petrus
Galaten	Johannes	1 Johannes
Efeziërs		2 Johannes
Filippenzen		3 Johannes
Kolossenzen		Judas
1 Tessalonicenzen		
2 Tessalonicenzen		
1 Timoteüs		
2 Timoteüs		
Titus		
Filemon		
Hebreeën	Handelingen	Apokalyps

Paulus: gegrepen door Christus

Caravaggio, de bekering van Saulus

Paulus: de oudste getuige

Oxyrhynchus, papyrus 61, stuk uit 1 Tes

Paulus: wereldreiziger en verkondiger

Paulus: de brievenschrijver

Sieger Köder

Veel gelijkenis met klassiek briefgenre

✓ Briefgenre

Afzender – bestemming – groetformule

Auto-biografische gegevens, wens, gebed

Kern van de brief

Slotformules

wensen – groetbestellingen

algemene wens

✓ Gelegenheidsgeschriften

Sieger Köder

Paulus: zijn oudste theologische reflectie

✓ Grondintuïtie

In Christus is het Verbond voltooid

✓ Gerechtvaardigd door het geloof

de liefde van God is 'cadeau',
pure genade, onverdiend, gratis

✓ De vrijheid van de kinderen Gods

Zijn liefde vraagt om antwoord in vrijheid
deze 'bekering' uit zich in 'gratuïte liefde

Vier evangelieverhalen

Romeinen	Matteüs	Jakobus
1 Korintiërs	Marcus	1 Petrus
2 Korintiërs	Lucas	2 Petrus
Galaten	Johannes	1 Johannes
Efeziërs		2 Johannes
Filippenzen		3 Johannes
Kolossenzen		Judas
1 Tessalonicenzen		
2 Tessalonicenzen		
1 Timoteüs		
2 Timoteüs		
Titus		
Filemon		
Hebreeën	Handelingen	Apokalyps

De katholieke brieven 7 geschriften

Romeinen	Matteüs	Jakobus
1 Korintiërs	Marcus	1 Petrus
2 Korintiërs	Lucas	2 Petrus
Galaten	Johannes	1 Johannes
Efeziërs		2 Johannes
Filippenzen		3 Johannes
Kolossenzen		Judas
1 Tessalonicenzen		
2 Tessalonicenzen		
1 Timoteüs		
2 Timoteüs		
Titus		
Filemon		
Hebreeën	Handelingen	Apokalyps

De NT bibliotheek in 27 delen

Romeinen	Matteüs	Jakobus
1 Korintiërs	Marcus	1 Petrus
2 Korintiërs	Lucas	2 Petrus
Galaten	Johannes	1 Johannes
Efeziërs		2 Johannes
Filippenzen		3 Johannes
Kolossenzen		Judas
1 Tessalonicenzen		
2 Tessalonicenzen		
1 Timoteüs		
2 Timoteüs		
Titus		
Filemon		
Hebreeën	Handelingen	Apokalyps

Vier evangelies

Evangeliarium Book of Kells (Ierland)

Geloofsovertuiging die aan de evangeliën voorafgaat

Zonder paasgeloof

geen Jezus vandaag !

Betrouwbaar getuigenis

- ✓ Geen neutrale historische biografie
Geen historische reconstructie
- ✓ Doelbewust gekozen voor een geloofsgetuigenis
Een getuigenis is wel op basis van feiten!

Onderscheid in drie 'tijden'

Schrijftijd

tijds kader waarin het evangelie werd geschreven

Verhaalde tijd

Tijds kader waarin feiten in het verleden zijn gebeurd

Leestijd

tijds kader waarin wij het evangelie lezen

Leessleutel voor de leestijd

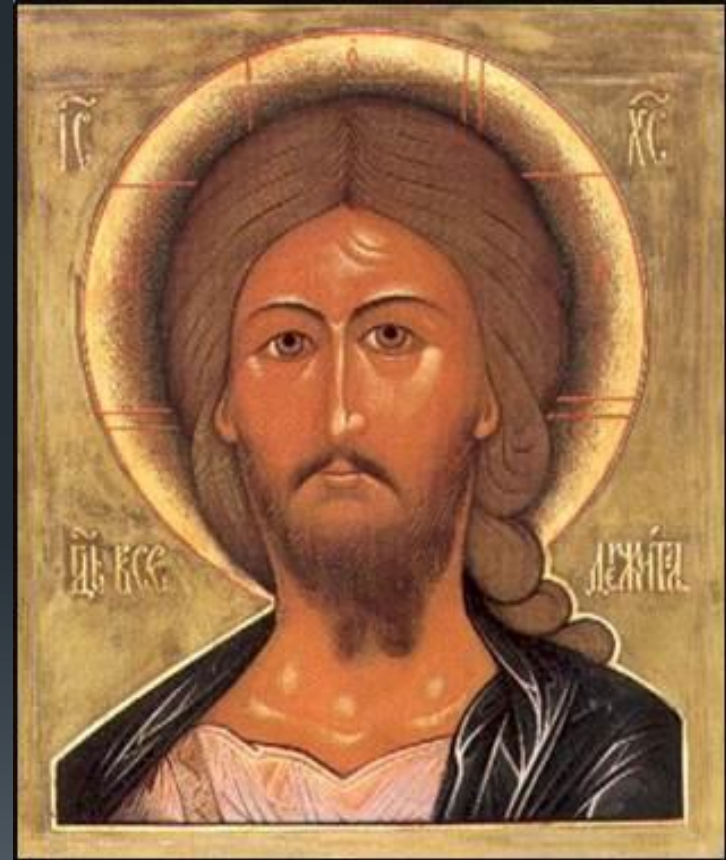
- ✓ De eerste vraag is niet:
“Wat is daar gebeurd?”
“Wat kan die man?”
- ✓ De eerste vraag is is:
“Wat betekent dit?”
“Wie is die man?”

Hiëronymus in zijn studeerkamer
Antonello da Messina (ca 1475)

Vals dilemma

- ✓ De historische Jezus is niet los te weken van de verkondigde Christus.
- ✓ Er is maar één Christus: de verkondigde, en die is historisch!

Literaire groei

- ✓ In het licht van Pasen worden losse mondelijke herinneringen opgehaald van woorden en daden

- ✓ Geïnterpreteerd met een bepaalde bedoeling
nl. voor verkondiging, onderricht of liturgie
- ✓ en geïnterpreteerd naar bepaalde gemeenschappen
toe
voor Griekse (Hellenistische) of
Joodse (Palestijnse) gemeenten

Literaire groei

- ✓ Mondelinge verzamelingen van wonderverhalen, parabels, uitspraken van de Heer (los van oorspronkelijke context)

- ✓ Misschien al gedeeltelijke verzamelingen op schrift (bijvoorbeeld 'Quelle')

- ✓ Een evangelist maakt met dit alles en met zijn eigen interpretatie een eigen 'evangelieverhaal'

Evangelie als eigen genre

- ✓ een geloofsgetuigenis / geloofsbelijdenis
- ✓ dat woorden en daden van Jezus verhaalt
- ✓ afkomstig uit een levende kerkelijke traditie
- ✓ in chronologisch en geografisch kader
- ✓ verteld in het licht van zijn levenseinde
- ✓ met als grote vraag: Wie is die man?
wat heeft God zelf in Hem gezegd?
- ✓ Aan ons de vraag: Wie zegt gij dat Ik ben?

Een palet van taalsoorten

Verschillende tekstregisters of 'format'

- ✓ liefdesbrief – laboverslag – gedicht – rapport - krantenknipsel – overlijdensbericht – mop – roman - science-fiction...
sms – e-mail – facebook – twitter – e-card...
- ✓ wonderverhaal – roepingsverhaal – ontmoetingsverhaal – openbaringsverhaal...
- ✓ parabel, twistgesprek, profetische woorden – wijsheidswoorden, openbaringswoorden...

Drie evangelie- verhalen met elkaar verwant

- 30 - →
kruisdood
van Jezus

- 40 - →

- 50 - →
1 en 2 Tes

1 Kor Gal
Rom 2 Kor

- 60 - →
Kol Ef

+ Paulus
+ Petrus

- 70 - →
verwoesting
Jeruzalem

- 80 - →

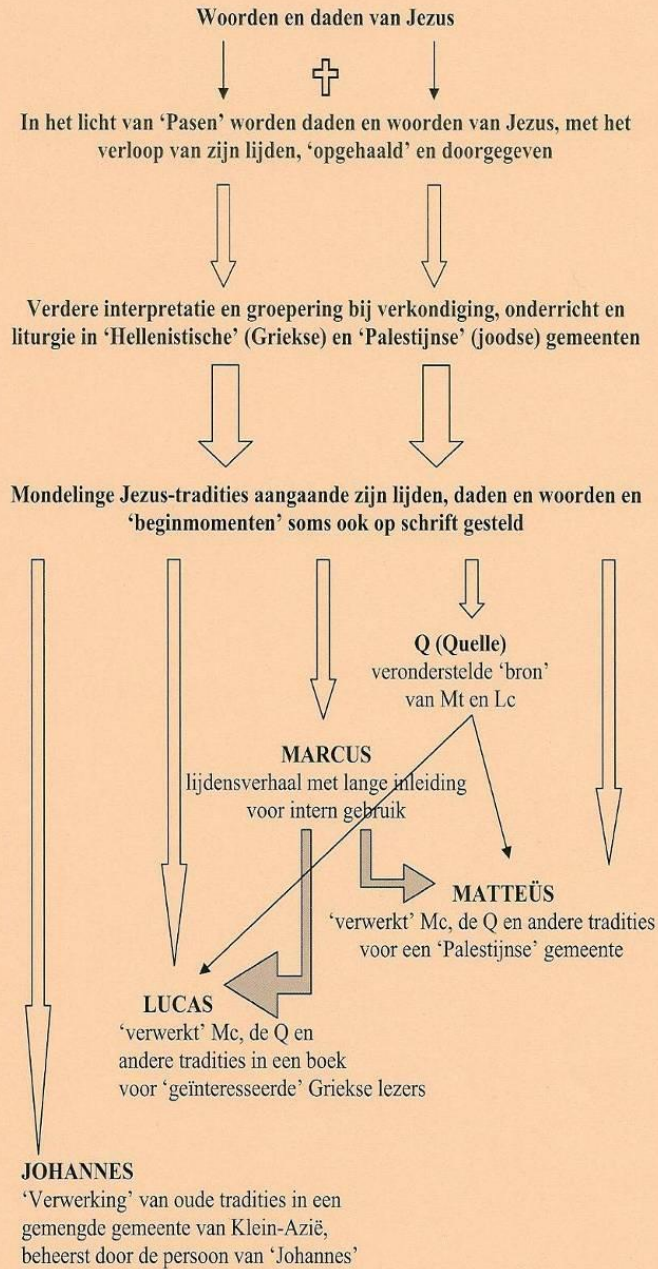
Jak?

- 90 - →

Heb

Apk
- 100 - →

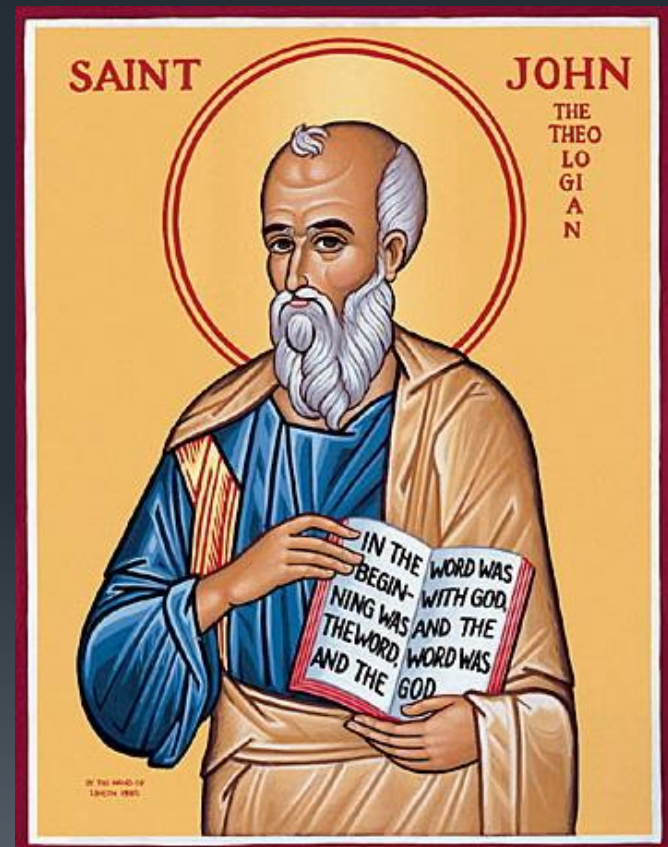
1 Joh

- * zwarte lijnpijl = afhankelijk van Q
- * grijze blokpijl = onderlinge afhankelijkheid
- * witte blokpijl = eigen traditiestof

Johannesevangelie

- ✓ later ontstaan
- ✓ eigen oude tradities
- ✓ een theologische meditatie
- ✓ spanning tussen letterlijke en symbolische betekenis

Eigenheid van elke evangelist

- ✓ Valse vraag:
Wie is de juiste?
Te rijk voor één verhaal
- ✓ Een zeker binnenkerkelijk pluralisme

Mt
gevleugelde
mens

Mc
gevleugelde
leeuw

Lc
gevleugeld
rund

Joh
arend

School voor Geloofsverdieping 2023-2024

1. Samen starten
2. *De vraag naar God*

GOD VAN HET VERBOND

3. De Bijbel als Woord van God
4. Uittocht en Verbond
5. De roep van de profeten
6. Schepping
7. Onmacht en lijden

JEZUS MESSIAS

8. Het getuigenis van het Nieuwe Testament
9. *Wat heeft Hij gezegd?*

10. *Wat heeft Hij gedaan?*
11. *Hij is verrezen*
12. *Hij heeft ons verlost*
13. *Hij is Gods veelgeliefde Zoon*

GEEST DIE LEVEN GEEFT

14. De Geest die in ons woont
15. Bidden in de kracht van de Geest
16. Leven in de kracht van de Geest
17. Leven van het komend Rijk
18. *De vraag van God: Kerk*
19. *Evaluatie en slot*